

Ett kulturarv i miniatyr

–Taket kan bli besvärligt! Jag har funderat mycket på det översta toppiga partiet och har inte lösningen ännu. Men den kommer!

Den som funderar är förskolläraren och modellbyggaren Göran Josephzohn, och taket som får honom att lägga pannan i lätt bekymrade veck tillhör Turkiska paviljongen i Hagaparken i Stockholm. En ritning till byggnaden sitter på hallväggen hemma i hans etta på Brahegatan på Östermalm. På golvet nedanför växer en modell av paviljongen långsamt fram, byggd av spånplatta, furulister, tunt plexiglas och lager på lager av spackel.

Frågan är förstås varför Turkiska paviljongen håller på att ta form i skala 1:22,5 i Göran Josephzohns hall.

Svaret är att denna smälanning, som bott i Stockholm sedan 1985, valt att ägna tillvaron åt två skilda sfärer som vardera ger utrymme för skapande och fantasi, samtidigt som de är olika och kompletterar varandra på ett sätt som passar honom perfekt.

Varje vardagsmorgon tar han cykeln från Brahegatan till Skomakargatan i Gamla stan och daghemmet där han lagar mat på halvtid till 60 barn. Hans matlagningsmotto är: rejält hemlagat, vare sig det handlar om svenska köttbullar eller exotiska grytor.

– Små barn ska slippa pulvermat! säger han med eftertryck. Därför sliter han gärna en timme extra med att skala potatis till hemlagat mos, även om händer och fingrar tar stryk.

Men Görans händer har sina skavanker ändå, och det hänger ihop med den andra livssfären som han kan ägna sig åt när lunchen är serverad och undandröjd och mellanmålet förberett och eftermiddagen är fri.

Verkstad i hallen

Då bygger han i liten skala! Det var för omkring tio år sedan som förskolläraren Göran blev modellbyggare på allvar – fast han kallar sig hellre konstnär. Han beskriver sitt arbete som att han fryser ögonblick av tidsepoker i mini-

format, och han kan ta sig konstnärens frihet att lägga till och dra ifrån detaljer. Idéer och material hittar han överallt. Plywood och masonit är oftast basen. Sedan krävs det både tur och fantasi för många små detaljer. Där andra ser skräp ser Göran byggmaterial.

Stadsmuseet i Stockholm är en återkommande uppdragsgivare, Postmuseet en annan och när Samfundet S:t Erik firade 100 år i våras beställde man en modell av hela kvarteret Cepheus i Gamla stan till jubileumsfesten i Stads huset.

Och hur var det nu med Turkiska paviljongen?

Jo, mellan beställningsuppdragen försöker han hinna med egna projekt. Ett sådant kallar han 'I nöd och lust' och där ska det handla om dass, lusthus och hus med lust och lustigheter i. Där passar Turkiska paviljongen precis insåg Göran, när hans blick föll på den under en höstpromenad i Hagaparken förra året.

Han gjorde som han brukar göra när han får ögonen på ett tänkbart modellbygge – han fotograferade och han mätte, för kamera och tumstock går han sällan utan. Det gäller att vara garderad, för han vet ju aldrig var nästa intressanta detalj eller byggnad dyker upp. Fotografierna förstärkte intrycket han fått på plats – att paviljongen kunde bli en rolig men nog så knepig uppgift att omsätta i skala 1:22,5. Men Göran är inte den som backar för svårigheter och till hjälp på hallväggen hänger ju ritningen som han raskt rekvirerade från Statens fastighetsverk.

Han hoppas bli klar med projekt 'I nöd och lust' någon gång nästa år. Han har kommit en bit på väg, även om andra mer brådskande projekt tränger sig emellan allt som oftast. Flera hus för lustfyllda upplevelser har han redan gjort, till exempel Orienteatern på Söder i Stockholm, ett konditori i Gamla Gefle och den gamla biografen i Örsundsbro.

Dass från söder till norr

Och på hyllorna i hallen samsas vid det här laget ungefär 25 dass och lusthus, vars original står runt om i landet från Karlskrona i söder till Sulitelmafjället i norr. Bortåt dubbelt så många hoppas han få ihop och tanken är att de ska klä en hel vägg i utställningen. Mitt på golvet ska sedan den gulmålade Turkiska paviljongen stå och ur den ska det strömma Beatlesmusik, för inne i den ska John Lennon sitta vid en vit flygel och spela bland annat 'Imagine'.

– Det måste hända oväntade saker också! Annars blir det så himla gulligt!

Det ska nämligen inte vara för gulligt om Göran ska känna sig nöjd. Hellre ett fallfärdigt ruckel med själ och gistna dörrar som slår, än ett skinnande nyputsat hus där spåren av tidens tand försvunnit.

Därför har han valt att återge Turkiska paviljongen som den såg ut före den senaste uppfräschningen.

Tröttnar han aldrig?

– Visst kan det bli tjugigt ibland, säger han. Alla beställningar är inte så inspirerande.

Samtidigt tycker han det kan ha sin tjusning med jobb som fyller dag och natt på sluttampen. Som i våras när han ägnade större delen av påsken åt att förse kvarteret Cepheus med ungefär 600 målade små fönster med bågar och spröjs! ■

Ulla Kindenberg
Frlansjournalist

Fotnot: Turkiska paviljongen ritades av Carl-Magnus Piper för Gustav III och påbörjades 1786. Den invigdes i januari 1788 med en 'fête à la turque'.